

**TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO
TẠI ĐÀ NẴNG**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Quyết định giám đốc thẩm

Số: 05/2020/HNGĐ-GĐT

Ngày 11-6-2020

V/v: Tranh chấp thay đổi người trực tiếp nuôi con sau ly hôn.

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

**ỦY BAN THẨM PHÁN
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI ĐÀ NẴNG**

- Thành phần Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao gồm:

Chủ tọa phiên tòa: Ông Đặng Kim Nhân - Thẩm phán

Các Thẩm phán: Ông Trương Minh Tuấn và ông Lê Phước Thanh.

Thư ký phiên tòa: Bà Lữ Thị Hằng - Thư ký Tòa án.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng tham gia phiên tòa:
Ông Đặng Thọ Định - Kiểm sát viên cao cấp.

Ngày 11 tháng 6 năm 2020, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án “*Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau ly hôn*” giữa các đương sự:

1. Nguyên đơn: Anh Nguyễn Q, sinh năm 1983; trú tại: thôn T, xã Đ, huyện K, tỉnh Đắk Lắk.

2. Bị đơn: Chị Đào Thị C, sinh năm 1990; trú tại: thôn T, xã E, huyện K, tỉnh Đắk Lắk.

3. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông Đào Văn B và bà Trần Thị T; cùng trú tại: thôn T, xã E, huyện K, tỉnh Đắk Lắk.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

- Tại Đơn khởi kiện đề ngày 19/9/2018 và quá trình tố tụng nguyên đơn là anh Nguyễn Q trình bày:

Anh Nguyễn Q và chị Đào Thị C đăng ký kết hôn năm 2009 tại Ủy ban nhân dân xã Đliêya, huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk. Quá trình chung sống anh chị có 01 con chung là cháu Nguyễn Trung Kiên, sinh ngày 27/8/2012. Năm 2015, vợ chồng xảy ra mâu thuẫn nên chị C khởi kiện yêu cầu Tòa án giải quyết cho ly hôn với anh Q và yêu cầu được nuôi cháu K. Tại Bản án hôn nhân và gia đình số 09/2015/HNGĐ-ST ngày 05/8/2015, Tòa án nhân dân huyện Krông Năng quyết định chị C được ly hôn anh Q; giao cháu K cho chị C nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục, anh Q có nghĩa vụ cấp dưỡng cho cháu K 1.000.000đ/tháng cho đến khi cháu trưởng thành đủ 18 tuổi, thời gian cấp dưỡng bắt đầu từ tháng

9/2015.

Tháng 4/2018, chị C giao cháu K cho bố mẹ chị C là ông Đào Văn B, bà Trần Thị T nuôi dưỡng để đi làm ăn ở ĐN, do đó anh Q khởi kiện yêu cầu Tòa án giải quyết chấp nhận yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con để anh Q được trực tiếp nuôi dưỡng cháu K, anh Q không yêu cầu chị C cấp dưỡng nuôi con.

- Ông Đào Văn B (cha chị C) là người đại diện theo ủy quyền của chị C, đồng thời là người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trình bày:

Kể từ khi cháu K sinh ra và sau khi bản án hôn nhân và gia đình số 09/2015/HNGĐ-ST ngày 05/8/2015 của Tòa án nhân dân huyện K có hiệu lực thì cháu K ở cùng Ông Bà và chị C; còn anh Q phạm tội cố ý gây thương tích với chị C và mẹ chị C là bà Trần Thị Tươi nên tại bản án hình sự phúc thẩm số 449/2016/HSPT ngày 28/11/2016 Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Lắk xử phạt 01 năm 09 tháng tù, tính từ ngày 18/5/2016, đến ngày 18/02/2018 mới chấp hành xong hình phạt tù.

Sau khi anh Q chấp hành hình phạt tù xong thì gia đình Ông, Bà và chị C vẫn tạo điều kiện cho anh Q thăm, chăm sóc cháu K nhưng anh Q không đến nhà thăm mà đến trường thăm làm ảnh hưởng đến việc học hành của cháu K. Tháng 4/2018 do hoàn cảnh kinh tế khó khăn và anh Q không thực hiện nghĩa vụ cấp dưỡng nuôi con nên chị C quyết định đi ĐN làm thuê, gửi cháu K cho Ông, Bà nuôi dưỡng, hàng tháng gửi tiền về để Ông, Bà nuôi dưỡng, chăm sóc cháu K. Cuộc sống của cháu K được đảm bảo về mặt vật chất nên cháu có sức khỏe và học tập tốt, hiện tại tuy chị C đã đi lao động tại Nhật Bản nhưng thường xuyên gửi tiền về và có nguyện vọng cho Ông, Bà tiếp tục nuôi dưỡng cháu K để hết hạn lao động chị C trở về nuôi dưỡng cháu. Do đó, ông Bắc đề nghị Tòa án không chấp nhận yêu cầu thay đổi người nuôi dưỡng cháu K của anh Q.

- Tại Bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm số 30/2018/HNGĐ-ST ngày 29/11/2018, Tòa án nhân dân huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk quyết định:

Không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của anh Nguyễn Q đối với chị Đào Thị C về việc thay đổi người trực tiếp nuôi con sau ly hôn đối với con chung tên Nguyễn Trung Kiên, sinh ngày 17/8/2012.

Tòa án cấp sơ thẩm còn quyết định về án phí, tuyên bố quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

- Ngày 05/12/2018, anh Q có Đơn kháng cáo bản án sơ thẩm.

- Tại Bản án hôn nhân gia đình phúc thẩm số 15/2019/HNGĐ-PT ngày 08/5/2019, Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Lắk quyết định:

Căn cứ Điều 296, khoản 2 Điều 308, Điều 309 Bộ luật tố tụng dân sự; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Chấp nhận kháng cáo của nguyên đơn anh Nguyễn Q, sửa bản án hôn nhân gia

đình sơ thẩm số 30/2018/HNGĐ-ST ngày 29/11/2018 của Tòa án nhân dân huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk.

Áp dụng khoản 3 Điều 28; điểm a khoản 1 Điều 35; điểm a khoản 1 Điều 39, Điều 147; Điều 148 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 84 Luật Hôn nhân gia đình năm 2014. Tuyên xử:

[1] Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn anh Nguyễn Q. Giao con Nguyễn Trung Kiên, sinh ngày 27/8/2012 cho anh Nguyễn Q trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục cho đến khi con đủ 18 tuổi. Chị Đào Thị C được quyền đi lại thăm nom, chăm sóc con chung, không ai có quyền ngăn cản. Về cấp dưỡng nuôi con: anh Nguyễn Q không yêu cầu chị Đào Thị C cấp dưỡng”.

Tòa án cấp phúc thẩm còn quyết định về án phí, nghĩa vụ thi hành án.

- Ngày 20/5/2019, ông Đào Văn Bắc có đơn đề nghị Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm đối với bản án phúc thẩm nêu trên.

- Tại Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 01/2020/KN-HNGĐ ngày 16/3/2020, Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm, hủy Bản án hôn nhân gia đình phúc thẩm số 15/2019/HNGĐ-PT ngày 08/5/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Lắk, giữ nguyên bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm số 30/2018/HNGĐ-ST ngày 29/11/2018 của Tòa án nhân dân huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk.

- Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 01/2020/KN-HNGĐ ngày 16/3/2020 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Tại Bản án hôn nhân và gia đình số 09/2015/HNGĐ-ST ngày 05/8/2015 Tòa án nhân dân huyện Krông Năng quyết định cho chị C được ly hôn anh Q; giao cháu K cho chị C nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục, anh Q có nghĩa vụ cấp dưỡng cho cháu K 1.000.000đ/tháng cho đến khi cháu trưởng thành đủ 18 tuổi, thời gian cấp dưỡng bắt đầu từ tháng 9/2015 (bản án sơ thẩm không bị kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực thi hành). Ngày 19/9/2018, anh Q khởi kiện yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Krông Năng giải quyết thay đổi người trực tiếp nuôi con để anh Q được trực tiếp nuôi dưỡng cháu K, anh Q không yêu cầu chị C cấp dưỡng nuôi con. Tại Bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm số 30/2018/HNGĐ-ST ngày 29/11/2018 Tòa án nhân dân huyện Krông Năng căn cứ điều kiện kinh tế của anh Q và các điều kiện khác quyết định không chấp nhận yêu cầu khởi

kiện của anh Q. Ngày 05/12/2018, anh Q kháng cáo. Tòa án cấp phúc thẩm căn cứ việc chị C đã xuất khẩu đi lao động tại Nhật Bản, từ đó nhận định chị C không trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng cháu K, đồng thời căn cứ lời khai của anh Q về thu nhập của anh Q, để sửa bản án sơ thẩm giao cháu K cho anh Q trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc cho đến khi cháu K đủ 18 tuổi.

[2] Căn cứ các tài liệu có trong hồ sơ vụ án, Hội đồng xét xử giám đốc thẩm xét thấy: Sau khi ly hôn với anh Q, chị C đưa cháu K về sống cùng nhà với cha mẹ chị C là vợ chồng ông Đào Văn Bắc, bà Trần Thị Tươi. Suốt 6 năm từ khi cháu K sinh ra (ngày 17/8/2012) đến khi anh Q khởi kiện yêu cầu thay đổi người nuôi dưỡng (ngày 19/9/2018) thì chị C và cha mẹ chị C trực tiếp nuôi dưỡng, giáo dục cháu K; còn anh Q do phạm tội cố ý gây thương tích với chính chị C và mẹ chị C nên sau khi ly hôn phải chấp hành án phạt tù đến ngày 18/02/2018 mới mãn hạn tù. Sau khi mãn hạn tù anh Q cũng không cấp dưỡng nuôi cháu K, ngày 19/9/2018 anh Q khởi kiện yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con nhưng đến ngày 05/11/2018 và ngày 26/12/2018 anh Q mới đến Chi cục Thi hành án dân sự huyện Krông Năng nộp 6.000.000đ tiền cấp dưỡng nuôi con.

[3] Tháng 4/2018, do chịu áp lực từ việc anh Q thường xuyên kiểm soát gây chuyện, do kinh tế khó khăn và anh Q không cấp dưỡng nuôi con nên chị C phải đi xuất khẩu lao động tại Nhật Bản nhưng chị C vẫn gửi tiền về đầy đủ để ông Bắc, bà Tươi nuôi dưỡng, chăm sóc cháu K (Biên bản xác minh ngày 20/3/2019 – bút lục 88). Anh Q khai có rẫy cà phê diện tích hơn 1,2 ha cho thu nhập trên 150.000.000 đồng/năm nhưng không đưa ra được căn cứ chứng minh; trong khi kết quả xác minh ngày 15/10/2019 chính quyền địa phương nơi anh Q cư trú xác nhận: “*anh Q vẫn không có công việc ổn định, thỉnh thoảng có đi làm thuê và thu nhập không ổn định. Hiện nay anh Q đã có con được vài tháng, đã lập gia đình với người phụ nữ khác (còn anh Q đã đăng ký kết hôn với người phụ nữ đó chưa thì chúng tôi không nắm được)*”.

[4] Anh Q phạm tội cố ý gây thương tích đối với chính bà và mẹ của cháu K nên việc giao cháu K cho anh Q nuôi dưỡng sẽ ảnh hưởng không tốt đến sự phát triển tâm sinh lý của cháu K. Mặt khác, sau khi Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Lắk xét xử phúc thẩm giao cháu K cho anh Q nuôi dưỡng thì cháu K có Đơn gửi Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội (Đơn có xác nhận của Ủy ban nhân dân xã Ea Toh, huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk), nội dung trình bày nguyện vọng được ở với mẹ và ông bà ngoại. Xét, cháu K đã đủ 7 tuổi nên cần căn cứ khoản 2 Điều 81 Luật Hôn nhân và gia đình năm 2014 tôn trọng nguyện vọng của cháu.

[6] Với các tài liệu được dẫn chứng, phân tích nêu trên, Hội đồng xét xử cấp giám đốc thẩm xét Tòa án cấp sơ thẩm không chấp nhận yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi dưỡng cháu K của anh Q là có cơ sở, đúng pháp luật, Tòa án cấp phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm, giao cháu K cho anh Q trực tiếp nuôi dưỡng, chăm

sóc cháu là không có cơ sở, không đúng quy định của pháp luật nên chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 01/2020/KN-HNGĐ ngày 16/3/2020 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng để hủy bản án phúc thẩm, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ điểm a khoản 1 Điều 337; khoản 2 Điều 343 và Điều 344 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015;

1. Chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 01/2020/KN-HNGĐ ngày 16/3/2020 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng, hủy toàn bộ bản án hôn nhân gia đình phúc thẩm số 15/2019/HNGĐ-PT ngày 08/5/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Lắk, giữ nguyên bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm số 30/2018/HNGĐ-ST ngày 29/11/2018 của Tòa án nhân dân huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk.

3. Quyết định giám đốc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày Hội đồng giám đốc thẩm ra Quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tối cao (Vụ GDKT III);
- VKSND cấp cao tại Đà Nẵng;
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- TAND huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk;
- Chi cục THA dân sự huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk (để thi hành);
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu: Phòng GDKT I (03 bản), HCTP, LTHS.

**TM. ỦY BAN THẨM PHÁN
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Đặng Kim Nhân